

El prolífic escriptor i poeta que és En Sallarès, ens ofereix en aquest llibre, elaborat amb una sensibilitat innegable i sense improvisacions, una obra de més de dues-centes pàgines on trobem curosament aplegada la terminologia, rica i saborosa, d'aquests diversos àmbits de la nostra llengua. De cada mot ens en dona el corresponent significat o les diverses accepcions, seguint la pauta de sobrietat i concisió que és pròpia dels bons treballs lexicogràfics.

No cal dir que és una obra útil, en la qual, a marxa d'originalitat creativa, és just de remarcar la tasca que suposa de recerca, desbrossament i selecció dels mots i el lloable esperit didàctic que la inspira.

Com a detalls reveladors de la vàlua del Diccionari a què ens referim esmentarem que és prologat per Joan Corominas, autoritat màxima de la Filologia Catalana, després de Pompeu Fabra, i que ha rebut més d'una distinció honorífica.

Potser algú titllarà d'incompleta aquesta galeria de filòlegs sabadellencs: hi trobarà a faltar alguns noms. I, segons com es miri la cosa, tindrà raó. Perquè ¿qui pot negar que, eixamplant una mica més el compàs, hi haurien cabut perfectament altres personatges, com és ara Antoni Bosch i Cardellach i Manuel Ribot i Serra, que també mostraren interès per temes i qüestions que cauen dins el domini de la Filologia?

Del primer d'ells, home de curiositat universal i de rara erudició, consta que confeccionà un "Diccionario de los gitanos". Però la veritat és que aquesta obra ningú no l'ha vista mai: no en sabem res més que el títol. I el mateix podem dir d'"un tomo de los alfabetos de casi todas las naciones y de las escrituras y habla española" del qual ell mateix ens diu que té escrit.

Quant a Manuel Ribot i Serra, és cert que demostra curiositat per certs trets de la toponímia sabadellenca, tema que tractà, però, ocasionalment i més aviat des de l'angle de la tradició i com element de la cultura popular: en concret, s'ocupà del nom d'un paratge anomenat "Creu de la mà" i també de l'origen del nom del carrer i de la placeta de Sant Jaume. Això és tot.

He cregut que potser seria valorar desmesuradament aquestes aportacions, si les considerava suficients per donar als seus autors, ni que fos en sentit molt ampli, el qualificatiu de filòleg.

Herbejant al camp del Llenguatge

per FILO PRIM

El professor de sintaxi castellana de la nostra minyonia ens ensenyava delectant-nos, divertint-nos: ens feia analitzar proposicions sintàctiques mancades de lògica.

En recordo una de molt graciosa: "Era de noche y no obstante llovía". Veritat que no costa gaire d'endevidar-hi la incorrecció?

Doncs sembla que tampoc no ens hauria de costar gaire de trobar incorrectes moltes frases catalanes en les quals prolifera aquest DONCS amb el qual he començat el present paràgraf.

Podria construir -i veurieu de seguida la incorrecció- una frase catalana semblant a la dessús citada castellana: "Era de nit, domcs plovia".

Aquest DONCS ha passat a ésser un recurs d'oratoría fàcil i de loquacitat incontentible, de xerrameca...

Us heu fixat quin abús es fa d'aquest DONCS (pronunciat DONS) en discursos d'oradors improvisats i en vèrbola d'interlocutors "imparables" que us donen la lata (si, la lata: no la llauna, que és una altra cosa). Us engeguen cada DONCS sense to ni so ¡Són capaços de dir: "Vàrem anar d'excursió a X i DONCS com que era molt lluny, DONCS vet aquí que no vàrem poder visitar DONCS tot el que hauríem volgut visitar".

Exagero? No massa. Disposeu-vos a escoltar discursos, sermons, monòlegs (en diàlegs en què l'un no deixa parlar a l'altre), i ja m'ho direu ¡DONCS denota la conseqüència o conclusió d'allò que precedeix. Es el LUEGO castellà de quan equival a l'ERGO llatí..

I encara no n'hi ha prou d'un DONCS, que hi ha qui hi afegeix un remolc: DONQUES;

Els que juguen amb la vèrbola fàcil te

n'engeguen cada una.

Et surten amb cada AIXINS, per comptes d'AIXI, sense solta ni volta.

I et diuen PROUTES I MASSES... PROUTES COSES. MASSES COSES.

I t'interroguen sense esperar resposta: EH, OI, FA, NOL FA?

QUIN MOSAIC;

Girem el disc. El periòdic local publicava dies enrera un interessant article de J. Costajussà titulat: "De las "Pentinadores" de antaño". Al cap de pocs dies, passant per un carrer, m'adono d'un rètol que diu: "Perruqueria". Poser l'havia vist altres vegades i no m'hi havia fixat. La recent lectura de l'al·ludit article del periòdic m'hi havia fet posar atenció. I vaig pensar: Amb quina frivolitat ens recatalanitzem.

Hem de traduir "Peluqueria"? Mireu, no costa gaire: canviarem la l per una doble rr. Abans s'anava a Ca la Pentinadora, o la Pentinadora anava a les cases. Pentinadora: de pentinar. Perruqueria, de perruca. Però no totes les dones porten perruca. Com també de la "Peluqueria "d'homes se'n deia la Barberia i del "Peluquero" el Barber. Amb això el català coincidia amb el castellà. Recordeu "El Barbero" de la novel·la cervantina, "El Barbero de Sevilla", etc.

Tot això sigui dit amb perdó de Fabra que també admet "Perruquer" (no Perruquera) i "Perruqueria".

I "Colmado". Per què no Adrogueria o Ca l'Adroguer?

I "Tocinaire i Tocinera", per comptes de "Cansalader" i "Cansaladeria"?

I ja no parlem de les "Basures" i del "Bassurer". Avui que hi ha pocs escombraries per tantes escombraries com "adornen" els nostres "impassibles" carrers...

Es una gentilesa de

europRIX

Gràcia, 51-53 - SABADELL